

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/131/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114201719
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8114201719.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, IČO: 00166073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 10C 31/2014-5 zo dňa 28. 2. 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. (ďalej aj „žalobkyňa“) poskytuje okrem iného aj úvery vrátane úverov spotrebiteľom. Úver poskytla aj Q. F..

2. Rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou a.s. bolo Q. F. uložené zaplatiť žalobkyňu plnenie zo zmluvy. V rozhodcovskom rozsudku nie je uvedená ani výška úveru, ani rozsah splnenia dlhu. Rozsudok tak, ako je to spravidla aj v iných obdobných rozhodcovských veciach, je len o plnení sumy, ktorú označila POHOTOVOSTĚ, s.r.o.

3. Žalobkyňa podala tisíce návrhov na exekučné súdy. Spoločným znakom odmietavého prístupu exekučných súdov k návrhom žalobkyne bolo vyhodnotenie konania žalobkyne ako nemravné a založené spravidla na neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, najmä na nečestnej rozhodcovskej doložke (porov. veci tunajšieho súdu 1CoE 28/2014, 3CoE 10/2014, 7CoE 105/2014, 8CoE 105/2014, 19CoE 15/2014) alebo notárskej zápisnice spísanej na základe neplatnej plnej moci.

4. Žalobkyňa navrhuje priznať podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej aj len „Zákon“) náhradu škody a nemajetkovú ujmu. Podľa žalobkyne exekučný súd išiel nad rámec oprávnení exekučného súdu, konal napriek výzvam s prietiahmi a vo veci vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 6Er 99/2009 nedodržel 15-dňovú lehotu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

5. Žalobkyňa uplatňuje náhradu škody za náklady spojené so správou a vymáhaním pohľadávky a nemajetkovú ujmu za stratu dôvery v právo a za nespravodlivé riešenie veci.

6. Prvostupňový súd žalobu zamietol. Neuznal tvrdenia o nesprávnom úradnom postupe.

7. Žalobkyňa v odvolaní trvala na tvrdení, že exekučný súd vytvoril stav právnej neistoty, konal s prietiahmi, nesústredene. Navrhla zrušiť rozsudok a vrátiť vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

8. Krajský súd v Prešove preskúmal rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok je vo výroku vecne správny.

9. Prvostupňový súd vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní a vec správne právne posúdil. Odvolací súd si osvojuje odôvodnenie prvostupňového súdu a v súvislosti s odvolacími dôvodmi dopĺňa.

10. Postup exekučného súdu, ktorý preskúmava spôsobilosť rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu, je v súlade s ustanoveniami § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ako aj ustanovením § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ak sa vykladajú teleologicky vo vzájomnej súvislosti. Ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. totiž celkom zreteľne umožňuje exekučnému súdu v určitej obmedzenej miere preskúmať rozhodcovský rozsudok, keďže len tak (jeho preskúmaním) môže exekučný súd dospieť k záveru, ktoré v zmysle citovaného ustanovenia umožňujú zastavenie výkonu takéhoto rozhodcovského rozsudku. Správnosť tohto postupu napokon potvrdzuje i judikatúra Najvyššieho súdu SR, na ktorú odvolací súd v záujme stručnosti len odkazuje (R 46 a 47/2012).

11. Žalobkyňa uplatňuje náhradu škody a nemajetkovej ujmy aj v súvislosti s nedodržaním lehoty na udelenie poverenia a s tvrdenými prietiahmi. V prerokúvanej veci išlo o exekúcie na základe rozhodcovských rozsudkov vydaných stálym rozhodcovským súdom voči spotrebiteľom, a to na základe rozhodcovskej doložky obsiahnutej v zmluve o úvere so spotrebiteľom. Vzhľadom na to, že takéto doložky sa môžu považovať za neprijateľné podmienky v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a tiež vzhľadom na relatívne turbulentný vývoj judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vo veciach ochrany spotrebiteľa v danom období (porov. rozsudky citované aj v iných zamietavých uzneseniach exekučného súdu príp. iných súdov), nemožno podľa názoru súdu uvedené veci považovať za právne úplne jednoduché, pretože až do daného času ešte netvoril prieskum rozhodcovských rozsudkov úplne obvyklú a bežnú súčasť agendy exekučných súdov pri rozhodovaní o žiadosti o povolenie exekúcie. To sa prejavovalo najmä požiadavkou na predkladanie spisov rozhodcovských súdov, ich preskúmaním a pod.

12. Správanie účastníkov síce k dĺžke konania samo osebe neprispelo. Nemožno však nebrať zreteľ na osobitosti nielen predmetnej veci, ale tisíce obdobných právnych vecí. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. má žalobkyňa aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak a ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy sa pritom prihliada na kritériá uvedené v § 17 ods. 3 cit. zákona, teda najmä a) osobu poškodeného, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení. Z takto formulovaných kritérií je podľa názoru súdu zrejmé, že žalobkyňa ako právnickej osoby sa môže týkať nanajvýš kritérium uvedené v písmene b), pretože ostatné sa celkom zjavne môžu týkať len fyzickej osoby. Žalobkyňa nemá súkromný život ani spoločenské uplatnenie, ani „osobu“, doterajší život alebo prostredie, kde žije a pracuje.

13. Podľa súdu však práve okolnosti danej veci neumožňujú priznať žalobkyňi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobkyňa si totiž musela byť vedomá, že štát (okresný súd) nemôže mať kapacitu na to, aby v krátkom čase spracoval tak obrovské množstvo žiadostí jedného subjektu. Z obsahu exekučných spisov je pritom zrejmé, že minimálne súdny exekútor musel byť na takýto nápad pripravený, čo sa prejavuje napríklad tým, že v zápisniciach, do ktorých bol spísaný návrh na vykonanie exekúcie, je jeho podpis pripojený len formou podpisovej pečiatky alebo naskenovaného faksimile, nie originálne. Je síce pravdou, že je povinnosťou štátu zabezpečiť, aby bola spravodlivosť poskytnutá včas, pričom personálne a materiálne problémy na jeho strane spravidla nie sú dôvodom, ktorý by ospravedlnil porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Podľa názoru súdu však uvedené zásady platia pre štandardné situácie, kedy účastník obracajúci sa na súd so svojou vecou nemá dôvod sa zaujímať o pripravenosť súdu na poskytnutie súdnej ochrany v jeho veci. No v prípade, ak sa jedna osoba v priebehu krátkeho času obráti na súdy s enormným množstvom nových návrhov, sa v rámci prevencie (§ 417 ods. 1 Občianskeho zákonníka) musí zaujímať o to, či a v akých podmienkach je súd jeho podania schopný vybaviť, a je povinný akceptovať, že vybavenie jeho vecí nemusí byť tak promptné,

ako vybavovanie vecí iných navrhovateľov. Súd je totiž povinný zabezpečiť okrem iného rovnaký prístup k spravodlivosti pre všetkých a žalobkyňa nemohla očakávať, že súd promptne vybaví všetky jej veci na úkor všetkých ostatných. Žalobkyňa tak podľa názoru súdu nemohla rozumne (legitímne) očakávať vybavenie svojich žiadostí v 15 dňovej lehote ani v tých prípadoch, v ktorých mala nárok na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Za týchto okolností nemohla žalobkyňa z nedodržania tejto lehoty zažiť žiadnu „stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie vecí“. Za ujmu nemožno považovať ani samo „vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky“, „vnútorné zásahy do spoločnosti“ (zrejme pocity „frustrácie členov riadiacich orgánov spoločnosti, ako aj u jej majiteľov“), keďže v tomto prípade ide o príliš hypotetické a navonok prakticky nedokázateľné následky. Samo „ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania“ je podľa názoru súdu v prvom rade dôsledkom predošlého plánovania a rozhodnutia žalobkyne zahliť exekučné súdy tisícmi vecí v pomerne krátkom čase, v dôsledku čoho tu jednoznačne prichádza do úvahy spoluzavinenie žalobkyne ako poškodenej pri vzniknutom stave (§ 441 Občianskeho zákonníka).

14. To všetko podľa názoru súdu vylučuje, aby žalobkynina ujma musela byť kompenzovaná ešte aj náhradou v peniazoch.

15. I napriek tomu však podľa názoru tunajšieho súdu nemožno postup exekučného súdu považovať za poznačený zbytočnými prietahmi. Súd pritom poukazuje na judikatúru Ústavného súdu SR, podľa ktorej sa dokonca ojedinelá nečinnosť v období niekoľko mesiacov nekvalifikuje ako zbytočné prietahy v konaní (porov. napr. IV. ÚS 388/04, III. ÚS 68/09, III. ÚS 279/2013 a v nich citované rozhodnutia). V takýchto konaniach je tak problematické kvalifikovať postup exekučného súdu ako prietahy „zbytočné“ v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

16. Vzhľadom na to súd dospel k záveru, že v uvedených exekučných konaniach sa exekučný súd nedopustil nesprávneho úradného postupu v podobe „zbytočných prietahov v konaní“ v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., čím nie je daný prvý predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu, ktorá mala žalobkyni vzniknúť. Súd sa preto nemal dôvod zaoberať ani otázkami priznania náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej sa žalobkyňa domáhala.

17. Odvolateľ namieta neprípustnú retroaktivitu v súvislosti s použitím ust. § 9 ods. 2 Zákona v znení zákona č. 412/2012 Z.z. (účinný od 1.1.2013). Zdá sa, že ide o právny lapsus, pretože prvostupňový súd uvedené ustanovenie neaplikoval retroaktívne.

18. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správny (§ 219 O.s.p.).

19. V odvolacom konaní úspešnej žalovanej trovy nevznikli. Z tohto dôvodu sa ich náhrada nepriznala (§ 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.